

Keal- og Højskolerne er det samme Tilfældet. Da det nu ikke er nødvendigt for alle Lærere at kunne synge eller spille Orgel eller Violin, saa mener jeg, at det kunde være en fri Sag. Et ungt Menneske, der har Vist til Skolegerntingen og vil frem ad den Vej, men mangler Naturgaver for Sang og Musik, skal alligevel kunne komme frem, og det er naturligt, at han indretter sig derefter og søger sin Plads, hvor der ikke kræves Undervisning i dette Fag, altsaa i Købstæder eller i Skoler paa Landet, hvor der er flere Lærere. Det samme er Tilfældet med Gymnastik. Jeg mener derfor, at disse Fag ikke bør have Indflydelse paa Seminaristens Hovedkarakter ved Afgangs-eksamen fra Seminariet, og at der senere bør kunne tages en Eksamen i disse Fag, hvis den vedkommende havde Vist dertil.

Hvad angaar Privatseminarier, som ere omtalte i § 7, er jeg fuldt ud enig i, hvad det ærede Medlem fra 11te Kredts har udtalt, og derfor skal jeg ikke udtale mig videre derom. Naar der er Tale om at anerkende private Seminarier, saa maa jeg anse det for nødvendigt, at der i Lovforslaget bliver sat et vist Mæemaal, hvori de saa Lov at virke. Der staar jo i § 7, at de kunne for et vist Mæemaal ad Gangen faa Anerkendelse, men der maa man bestemme, hvor langt dette Mæemaal skal være; der er megen Besvær forbunden med at indrette et saadant privat Seminarium. — Tilgælede maatte jeg ønske, at der blev sat en fast Sum for Understøttelsen til dem, og at der samtidig med, at man vedtog de og de Frieminariers Anerkendelse som Undervisningsanstalter, blev bestemt, hvor stor en Sum hvert af dem skulde have i Forhold til Elevantallet, eller at der blev bestemt en vis Sum til Fordeling paa de aarlige Finanslove, den kunde saa fordeles mellem dem i Forhold til Elevantallet og nødvendig Udskyrelse i det hele taget.

I Anledning af de Bemærkninger, som kom fra det ærede 3dje Medlem fra 7de Kredts (Bjerre), skal jeg kun, foruden hvad jeg allerede har sagt om Prøven i praktisk Færdighed, tilføje, at det forekommer mig, at han sælvede en meget haard Dom; han udtalte uden videre, at man kunde regne, at de to Tredjedele havde ingen Udvikling i praktisk Færdighed eller Undervisnings-

dygtighed. Jeg vil stænke det ærede Medlem den Sætning. Jeg vilde ønske, at jeg i sin Tid, hvis vi saa denne Lov igennem, kunde stænke ham Forberedelseskolle med det samme; de to Dele kunde saa følges ad. Disse Udtryk: Subjekter, hvoraf de to Tredjedele ingen Udvikling have, skal jeg ikke røre videre ved. Det forekommer mig i det hele, at der var en Overdrivelse i disse Udtryk og Dommen, som blev sælvedt om den danske Skolelærerstand. Naar det ærede Medlem samtidig sagde, at Folkets Oplysning og Udvikling i det hele taget er gaaet frem, maa der dog være en Marfag til, at det er gaaet frem, og jeg tror dog nok, at dem, man kan takke derfor, nærmest er den danske Lærerstand. Samtidig maa man huske paa, at den lever ikke under saa gylde Vilkaar, at den skulde lastes for den Gerning, den har gjort. Der er et gammelt Ord, der siger: „For meget og for lidt fordærver alt“; dette Ord kan overføres paa Udviklingen her i Landet af vore Folkeskoler. I gamle Dage havde vi for megen Eneret og Forret for de daværende Seminarier til at uddanne Lærerefter; det var til Staden Gang; Erfaringen vil altid vise, at Forret og Eneret vil hæmme al sund Sans og Udvikling, og at Udviklingen vil komme til at gaa tilbage, dersom der ikke raades Bod derpaa. Jeg tror nok, det var rigtigt, at vi fik dem oprettede den Gang — det var det eneste, vi havde — men jeg tror, det havde været heldigt, om man, endda lidt tidligere, havde begyndt at løsne Baandene lidt. Der stod jo nok, at Privatister maatte indstille sig til Lærereksamen ved Statsseminarierne, men det var under meget uheldige Vilkaar. Senere tror jeg, vi fik for meget til den anden Side, saaledes at, da vi havde haft Eksamenkommissionen en Del Aar, blev der i det hele taget en løsere og slappere Uddannelse af Seminarister og Lærerefter. Nu er det altsaa om at gøre, om man kunde forene den nødvendige Orden med den nødvendige Frihed, og det tror jeg, dette Lovforslag kan hjælpe til. Jeg vil derfor ogsaa anbefale det til det høje Ting paa det bedste.

Styr: Der har i de Aar, jeg har haft den Ære at være Medlem af dette Ting, gentagne Gange været Beslighed for mig til